

Svetlana Jovičić

DR MIŠKO ŠUVAKOVIĆ, "KONCEPTUALNA UMETNOST"
Muzej savremene umetnosti Vojvodine, N. Sad 2007, promovisana u Kući Legata, aprila 2008.

Ova obimna knjiga koja broji blizu hiljadu stranica pisana je, po rečima njenog autora, poslednjih dvadeset godina i predstavlja neki vid proširene doktorske studije. Promovisana je u Kući legata na samom otvaranju izložbe istoimene privatne kolekcije Miška Šuvakovuća i Dubravke Đurić. Celokupna, svetska i domaća "konceptuala" (kolokvijalna onomastika za konceptualnu umetnost) elaborirana je kroz šest poglavlja, sa obiljem naslova i podnaslova. Kao vremenska trilogija, najopsežnija koju smo dobili, pruža naučni uvid u doba protokonceptualne, konceptualne i postkonceptualne umetnosti. U prvom poglavlju Protokonceptualizmi razjašnjava se pojam concept, teorija, tekst ili/i delo, razlikovanje između modela elitnih umetničkih produkcija visokog modernizma naspram alternativnih i subverzivnih produkcija kao i pop(ularne) umetnosti. Podrobno se objašnjava bazični uticaj Marsela Dišana, njegov koncept ready made-a kao antitradicije u odnosu na veliki, herojski modernizam (umetnost Sezana, Matisa,

Pikasa, Mondriana, Volsa, Poloka, Rotka, Njumana...) U poglavlju Modernističko, konceptualno i postkonceptualno slikarstvo navode se rasprave vezane za stvaranje antislike (Julie Knifer) kao i suočavanja sa prelaskom sa pikturalne forme na konceptualno determinisanu površinu meta-slike (Radomir Damjan).

Minimalna i postminimalna umetnost, navodi eksploatacije dišanovskih teza koje zanemaruju vizuelnu pojavnost slike ("vizuelna inercija") u korist njene "cerebralne vitalnosti". Ekstremni primer toga je rad Sola LeWitta koji zastupa ideju da i slep čovek može da uživa u njegovoj umetnosti.

Udarno poglavlje Konceptualna umetnost, između mnogobrojnih fenomena, bavi se i modelima ženskog identiteta, performans i body art okvirima (Katalin Ladik, Marina Abramović). Razjašnjava slučaj SKC-a (1971-'83), autorefleksiju grupe OHO, Bosch+Bosch, zajednicu umetnika teoretičara Art&Language osnovanoj u Engleskoj 1968. koji se interesuju za diskurzivne hijerarhije sveta umetnosti kao i za teoretska pitanja vitgenštajnovske kritike metafizike.

Umetnost u doba kulture, razmatra neo-konceptualnu umetnost koja se više ne zanima za kritiku elitnog sistema umetnosti već je zainteresovana za društvene, političke, kulturne i tržišne nivoe delovanja. Ona sada insistira na visokotehnološkom medijskom izvođenju umetničkih radova koja duguju dizajnu visokotiražnih časopisa, video i TV proizvodnji (video spotovi, tv serije, postmoderni film). Barbara Kruger i Jenny Holzer mogu se smatrati paradigmatkim primerima neokonceptualne umetnosti. One rade sa

modelima kritičkog teksta koji ugrađuju u urbani i galerijski ambijent, relativizujući stabilne odnose između masovne i elitne umetnosti i kulture.

Iza furiozne dinamike iznošenja nepreglednog broja podataka kao i besprekornih teoretskih opservacija vezanih za

fenomen konceptualne umetnosti, stoji ogromna naučna literatura ali pre svega lična, životna, istraživačka, pa čak i zavodnička strast Miška Šuvakovća da se ovoj "suprotstavljenoj umetnosti" da veći značaj i adekvatnije mesto u celokupnoj istoriji umetnosti.
